

In memoriam dr. EHW van Kammen-Wijnmalen, 1921-2010

Auteurs: Elly Bruins, Marja Jellesma-Eggenkamp

Op 7 maart jl. overleed Lies van Kammen op 88-jarige leeftijd.

In 1939 ging zij geneeskunde studeren in Leiden en aansluitend volgde zij de opleiding tot internist. Enkele jaren nadien behaalde zij aan de Yale University de Master of Public Health Degree, met als interessegebied chronische ziekten. In 1959 verscheen haar proefschrift met de titel 'Diabetes en arbeid', promotor was prof. dr. P Muntendam.

Toen zij in 1973 ging werken op de afdeling geriatrie van het toenmalige Gemeente Ziekenhuis in Arnhem, kwam deze brede kennis goed van pas. Er ontstonden nauwe banden met de GGD, wat leidde tot transmurale, multidisciplinaire samenwerking. Dit leidde tot de ontwikkeling van een zorgketen 'avant la lettre'.

Lies trof een afdeling aan die was gericht op revalidatie van oudere patiënten na behandeling bij een ander medisch specialisme. Later werden patiënten ook rechtstreeks opgenomen. Alle patiënten bleken meerdere, vaak niet bekende, aandoeningen te hebben die hun herstel bemoeilijkten. Zij ontwikkelde en implementeerde het volledig geriatrisch onderzoek. Diverse [para]medische disciplines werden betrokken bij de behandeling, de geriater was altijd eindverantwoordelijke en coördinator.

Dezelfde werkwijze werd toegepast bij de consultatie op andere afdelingen. Het bleken baanbrekende ontwikkelingen.

In deze periode speelde ook de erkenning van de klinische geriatrie als nieuw medisch specialisme. Dit kon op weinig enthousiasme rekenen bij een aantal specialistenverenigingen, de Specialisten Registratie Commissie en het Centraal College. Dankzij de inspanning en volhardendheid van enkele gerieters van het eerste uur kwam het er wel van.

Een publicatie in dit tijdschrift, dat zij samen met prof. dr. J Hellemans uit Leuven schreef [TGG 1982; 13[2]:53-60], geeft goed aan hoe opleiding en training eruit zouden moeten zien. Het lukte Lies bovendien om prof. dr. CLC van Nieuwenhuizen, destijds voorzitter van het Centraal College, te overtuigen. Er kwam een keerpunt in de moeizame onderhandelingen en erkenning werd op 1 januari 1983 gerealiseerd.

Lies werd per die datum als één van de eersten ingeschreven in het specialistenregister klinische geriatrie. Zij heeft nog bijgedragen aan het verkrijgen van opleidingsbevoegdheid van de afdeling in Arnhem. Helaas kon zij de opleiding om gezondheidsredenen niet op zich nemen. In 1985 legde zij haar functie neer. Terecht werd zij hetzelfde jaar koninklijk onderscheiden.

In de jaren daarna, volgde Lies de ontwikkelingen intensief en was trots als er iets bereikt was.

Maar zij boorde ook andere talenten aan, zoals schilderen. De laatste jaren ging haar gezondheid achteruit. Wij prijzen ons gelukkig met haar te hebben samengewerkt.

Helder en wijs tot op het laatst.

Elly Bruins

Marja Jellesma-Eggenkamp
